

**ПОРЯДОК
здійснення державного
контролю за додержанням
законодавства про працю**

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою
Кабінету Міністрів
України
від 26 квітня 2017 р. №
295

НОВИЙ ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРОК З ПИТАНЬ ПРАЦІ: ІНСПЕКЦІЙНІ ВІДВІДУВАННЯ. ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ

- Новий Порядок здійснення державного контролю за додержанням законодавства передбачає лише проведення інспекційних відвідувань та невиїзних інспектувань.

Порядок проведення перевірок посадовими особами Державної інспекції України з питань праці та її територіальних органів, затверджений наказом Міністерства соціальної політики України від 02.07.2012 № 390, залишається чинним. На сьогодні згідно з цим Порядком здійснюються перевірки з питань зайнятості населення (праця інвалідів, іноземців), загальнообов'язкового державного соціального страхування

Перевірки будуть здійснюватися інспекторами праці Державної служби України з питань праці («Держпраці»), а також інспекторами виконавчих органів місцевих рад міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад. Останні мають право перевіряти дотримання трудового законодавства тільки з питань оплати праці та оформлення трудових відносин.

Постанова визначає нові форми і правила здійснення контролю за дотриманням законодавства про працю, розширює існуючі повноваження інспекторів праці, а також вносить зміни в порядок застосування штрафів за порушення законодавства про працю.

НОВІ ПІДСТАВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРОК, ВІДПОВІДНО ДО ПОСТАНОВИ, ВКЛЮЧАЮТЬ:

- за зверненням працівника про порушення стосовно нього законодавства про працю;
- за зверненням фізичної особи, стосовно якої порушено правила оформлення трудових відносин;
- за рішенням керівника органу контролю про проведення інспекційних відвідувань з питань виявлення неоформлених трудових відносин, прийнятим за результатами аналізу інформації, отриманої із засобів масової інформації, інших джерел, доступ до яких не обмежений законодавством, та джерел, зазначених у підпунктах 1, 2, 4-7 цього пункту;
- за рішенням суду, повідомленням правоохоронних органів про порушення законодавства про працю;
- за повідомленням посадових осіб органів державного нагляду (контролю), про виявлені в ході виконання ними контрольних повноважень ознак порушення законодавства про працю;
- за інформацією: Держстату та її територіальних органів, ПФУ та його територіальних органів, ДФС та її територіальних органів.

- Постанова суттєво розширила права інспекторів, які відтепер включають право у будь-яку годину доби входити в приміщення, де застосовується наймана праця (без дозволу чи попередження), право отримувати засвідчені копії документів для перевірки чи витяги з них, право залучати правоохоронні органи до перевірки.
- Також порядок не передбачає обов'язку інспекторів пред'являти направлення на проведення перевірки. Роботодавець може не допустити інспектора до перевірки **лише** у випадку відсутності належного посвідчення у останнього.
- Передбачено повноваження інспекторів праці притягати роботодавця до відповідальності за деякі порушення (наприклад, використання праці неоформлених працівників) одночасно з внесенням відповідного припису про усунення порушення незалежно від факту усунення таких порушень в ході інспекційного відвідування або невиїзного інспектування.

ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕРЕВІРКИ:

За підсумком перевірки складаються **акти перевірки** та, якщо виявлено порушення **припис** про їх усунення.

Акт складається в останній день інспекційного відвідування або невиїзного інспектування **у двох примірниках**, які підписуються інспектором праці, що його проводив, та керівником об'єкта відвідування або його уповноваженим представником. Один примірник акта залишається в об'єкта відвідування.

Якщо об'єкт відвідування не погоджується з викладеною в акті інформацією, акт підписується **із зауваженнями**, які є його невід'ємною частиною. Зауваження можуть бути подані об'єктом відвідування не пізніше трьох робочих днів з дати підписання акта. Письмова вмотивована відповідь на зауваження надається інспектором праці не пізніше ніж через три робочих дні з дати їх надходження.

ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕРЕВІРКИ:

Припис є обов'язковою для виконання у визначені строки письмовою вимогою інспектора праці про усунення об'єктом відвідування порушень законодавства про працю, виявлених під час інспекційного відвідування або невиїзного інспектування.

Припис **вноситься** об'єкту відвідування **не пізніше ніж протягом наступного робочого дня після підписання акта** (відмови від підписання), а в разі наявності зауважень - наступного дня після їх розгляду. У приписі зазначається строк для усунення виявлених порушень. Припис складається **у двох примірниках**, які підписуються інспектором праці, який проводив інспекційне відвідування або невиїзне інспектування, та керівником об'єкта відвідування або його уповноваженим представником. Один примірник припису залишається в об'єкта відвідування.

Стан виконання припису перевіряється після закінчення зазначеного у ньому строку усунення недоліків, якщо об'єкт відвідування не надав відповідь або надав її в обсязі, недостатньому для підтвердження факту усунення виявлених порушень.

Припис або вимога інспектора праці **можуть бути оскаржені у 10-денний строк** з дати їх отримання до керівника або заступника керівника відповідного територіального органу Держпраці.

Якщо вимоги припису виконано, то штраф до роботодавця не застосовується, крім штрафів за порушення, пов'язані з «тіньовою зайнятістю», відповідальність за які настає у будь якому випадку.

Ст. 265 КЗпП Відповідальність за порушення законодавства про працю

Юридичні та фізичні особи - підприємці, які використовують найману працю, несуть відповідальність у вигляді штрафу в разі:

- фактичного допуску працівника до роботи без оформлення трудового договору (контракту), оформлення працівника на неповний робочий час у разі фактичного виконання роботи повний робочий час, установлений на підприємстві, та виплати заробітної плати (винагороди) без нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та податків - **у тридцятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення, за кожного працівника, щодо якого скоєно порушення;**
- порушення встановлених строків виплати заробітної плати працівникам, інших виплат, передбачених законодавством про працю, більш як за один місяць, виплата їх не в повному обсязі - **у трикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;**

- **недотримання мінімальних державних гарантій в оплаті праці - у десятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення, за кожного працівника, щодо якого скоєно порушення;**
- **недотримання встановлених законом гарантій та пільг працівникам, які залучаються до виконання обов'язків, передбачених законами України "Про військовий обов'язок і військову службу", "Про альтернативну (невійськову) службу", "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", - у десятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення, за кожного працівника, щодо якого скоєно порушення;**
- **недопущення до проведення перевірки з питань додержання законодавства про працю, створення перешкод у її проведенні - у трикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення.**

Дякуємо за увагу

